

Pressemappe

65. ÅRSUDSTILLING SEEBÜLL 2021

Emil Nolde –Maler og grafiker

1. marts til 31. oktober 2021, åbent hver dag 10–18

Indhold:

Pressemeddelelse vedr. den 65. årsudstilling

Udstillingens rækkefølge

Data og fakta

Modernisering af beboelses- og atleierhuset i Seebüll som mindesmærke

Biografisk oversigt

Information til besøgende

Udstillingens kuratorer

Pressefotografier

Nolde Stiftung Seebüll
Seebüll 31, 25927 Neukirchen
Telefon +49 (0)4664-983930
www.nolde-stiftung.de
info@nolde-stiftung.de

PRESSEMEDDELSE I ANLEDNING AF ÅBNINGEN AF DEN 65. ÅRSUDSTILLING VED NOLDE STIFTELSEN SEEBÜLL:

EMIL NOLDE – MALER OG GRAFIKER

1. Marts til 31. Oktober 2021

Emil Nolde ser ikke “verden i linjer, men i farver”, skriver grafiksamlern og vennen Gustav Schiefler i 1926. Denne fintfølede iagttagelse af Noldes kunst tjener som ledemotiv for dette års udstilling, som er viet til Nolde som maler og grafiker.

De grafiske værker vidner om Noldes grænseløse lyst til kunstneriske eksperimenter og til konstant at variere sine motiver. De giver indblik i hans legende tilgang til at aflokke de tekniske muligheder ved radering, træsnit og litografi ubegrænsede farvevirkninger og mesterlige nuancer.

Usædvanlige sammenstillinger viser tydeligt, hvor tæt det maleriske og det grafiske er flettet sammen med hinanden. Malerier, akvareller og grafiske blade viser, hvordan Nolde sætter de forskellige kunstneriske medier i et fascinerende vekselspil.

Mens renoveringen af det historiske Nolde-hus foregår, er udstillingen flyttet til lokalerne i Forum. Noldemuseets rige samlinger gør det også i år muligt at tilbyde et enestående blik på kunstnerens værk.

Opdag nye sider af Emil Nolde!

Dr. Christian Ring

Direktør for Stiftung Seebüll Ada und Emil Nolde

Museumsvejledning til den 65. årsudstilling, Emil Nolde. Maler og grafiker 72 sider, 7,50 euro, er tilgængelig medio april 2021.

UDSTILLINGENS RÆKKEFØLGE

BLOMSTERPRAGT – SOLSIKKER I SEEBÜLL

Røde og gule solsikker, Akvarel
© Nolde Stiftung Seebüll

Emil Noldes solsikker lyser op i et utal af gule og orange farver. I akvarellen fordyber han sig i blomsterstandene, som synes løsrevne fra bladværket og bedet med deres mættede farvepragt. De er udelukkende farve. Og trods abstraktionen så alligevel umiskendeligt solsikker.

Selv om Nolde ved starten af sit maleriske arbejde beskæftiger sig indgående med Vincent van Gogh, som er berømt for sine solsikker, tager han selv først senere motivet op. I 1926, kort før han flytter fra Utenwarf til Seebüll, skaber han en serie på tre malerier og et litografi i lille format med dette motiv. I grafikken placerer kunstneren blomsterne ud fra de forberedende pastelskitser foran en høj skyformation. Bladet trykker han i eksperimentelle farvekombinationer.

“Solsikkerne stiger så højt op”, fortæller Nolde til sin ven Hans Fehr fra haven i Seebüll. Fra 1928 inspirerer de pragtfulde solsikker ham konstant til oliemalerier, i hvilke han udforsker spektret af gule toner eller lader solsikker kontrastere med andre blomsters farverige fylde.

GRAFIKVENSKABER – EMIL NOLDES START SOM GRAFIKER

Mand med cylinderhat I, Litografi 1911
© Nolde Stiftung Seebüll

I begyndelsen af sin kunstneriske løbebane stifter Emil Nolde bekendtskab med trykgrafikkens teknikker. Med kravet om, at “værket vokser frem af materialet”, helliger han sig først med ukonventionelle fremgangsmåder raderingen. Han deler sine erfaringer med Brücke-kunstnerne fra Dresden, som til gengæld gør ham fortrolig med træsnittets muligheder.

Som en af de første samlere overhovedet køber grafikken Gustav Schiefler i foråret 1906 nogle tryk af Nolde. Dermed begynder en livslang beskæftigelse med Noldes værk og et nært venskab mellem samler og kunstner.

Schiefler udarbejder en værkfortegnelse over Noldes grafik i to bind. Nolde fremstiller særlige træsnit til udsmykning af værkfortegnelsen. Kun museumsdirektør Max Sauerlandts monografi fra 1921 får en lignende påskønnelse i form af udsmykning af bogens titelside. Max Sauerlandt er ven med kunstneren fra 1913.

Venskabet med Noldes to støtter afspejles også i, at de blev portrætteret i grafik, akvareller og malerier.

TRYKTEKNIKKER – INDBLIK I GRAFIKVÆRKSTEDET

Mand og kvinde, Radering 1911
© Nolde Stiftung Seebüll

“Jeg sidder og arbejder med hver plade, til min fornemmelse er rigtig”, siger Emil Nolde til Gustav Schiefler. Til raderingerne benytter han ætseradering, hvor motivet bliver ætset ned i metallet. Han kombinerer det med koldnålsraderingen, hvor der ridses direkte i pladen. Han bearbejder kobber- og jernplader med knive, skår og stålborster, og ætsegrunden også direkte med fingeren. Sammen med syrebadet opnår Nolde den virkning, at pladerne får så flade strukturer, at grafikens linjebetoning ophæves.

I træsnittet lader han de “forskelligartede fascinerende årringe og en gang imellem også knasterne tale med i trykket”. Dermed dæmper Nolde den hårde kontrast mellem lys og mørke gennem opløsningen af fladerne og linjerne. Inspireret af Brücke-kunstnerne anskaffer Nolde sig sin egen trykpresse, som Ada trykker træsnittene på.

I sin grafik lægger Nolde hovedvægten på figurfremstillingen. Han holder omhyggeligt regnskab med sin grafiske produktion i to små hæfter, som i overvejende grad strækker sig over 1910’erne og 1920’erne. I akvarellerne fra 1930’erne og 1940’erne er der stadig reminiscens af dem i linjeføringen.

EKSPERIMENTFELTER – KONSTANTE SAMMENBLANDINGER OG AFPRØVNINGER

Landskab med køer, Litografi 1926
© Nolde Stiftung Seebüll

Mens de offentlige grafiksamlinger længe reagerede skeptisk over for Emil Noldes ukonventionelle trykteknikker, viser Gustav Schiefler sig ligefrem begejstret for dem. For at opnå originale tonekarakterer og farvenuancer eksperimenterer kunstneren med ætsning af metaltrykpladerne og årringene i træstokkene til trykning. Især viser litografien sig at være et frugtbart felt for Noldes eksperimenter. Fra 1907 til 1915 beskæftiger han sig intensivt med stentryk: “Først når maleren selv arbejder skabende på stenen, oplever han teknikken tiltrækning og de vidtgående muligheder.”

Litografien “Ungt par”, som bliver til i et trykkeri i Flensborg, er et rigt farveeksperiment. “Farver blev valgt ud, gnedet ind, og jeg stod hele tiden og tegnede, ætsede, sleb, blandede, afvejede og byttede om på farverne og hentede de store billeder ud af trykpressen, næsten alle i de mest forskellige nuancer og udgaver.” Med seriel fremgangsmåde bearbejder han grundmotivet tegnet i sort i over 90 farvekombinationer, hver af dem kun trykt i få eksemplarer.

I 1926 indleder Nolde sine litografiske farveeksperimenter med en koncentreret række af tyve grafiske blade i store og små formater.

SEN KÆRLIGHED – JOLANTHE NOLDES 100 ÅRS FØDSELSDAG

Jolanthe Nolde i billedsalen i Seebüll, 1948
© Nolde Stiftung Seebüll

Jolanthe Erdmann, født den 9. oktober 1921, var allerede som barn tit på besøg i Seebüll, for hendes forældre komponisten Eduard Erdmann og hans kone Irene var venner med Emil og Ada Nolde. Efter Adas død trådte Jolanthe i 1947 igen ind i kunstnerens liv, og i det efterfølgende år blev de gift. Som en sen kærlighed spiller Jolanthe en betydningsfuld rolle i hans sidste leveår. Efter hans død i 1956 flytter hun hurtigt fra Seebüll for at gøre det muligt at åbne huset som museum. Indtil sin død i 2010 fulgte hun Stiftelsens udvikling.

I testamentet skænker kunstneren sin anden hustru tyve malerier som et repræsentativt udsnit af sine værker. Et af dem, det prægtige "Stilleben (med stribet ged)", blev i 2015 erhvervet af Nolde Stiftung Seebüll. Derudover kunne Jolanthe vælge ud fra Noldes beholdning af akvareller og grafik. De viste blade svarer til dem, som Jolanthe besluttede sig for.

LEG MED FORLÆGGET – TÆT SAMMENKÆDNING MELLEM MALERI OG GRAFIK

Madonna, Træsnit 1906
© Nolde Stiftung Seebüll

"Jeg har også ladet nogle af mine malerier genopstå i raderinger", skriver Emil Nolde til sin ven Hans Fehr om udvalget af motiver til sin grafik. Lige fra begyndelsen af arbejdet med grafikken griber han tilbage til sine egne arbejder, også de ældre. De vises spejlvendt på bladet, men hvad angår motivet er de stort set tro mod forbilledet. Når han opløser billedelementer fra maleriet til grafikken, kan man se en friere omgang med forlægget. I en sådan variation anvender Nolde det markante bølgemotiv. Omvendt kan grafikken danne forlæg for andre teknikker, som det kan ses i mosaikken "Madonna". Mølle-fremstillingerne viser tydeligt, hvordan subtile ændringer i et motivs udsnit eller klangfarve virker ind på dets transponering til olie, akvarel eller litografi.

Genoptagelsen af et motiv i Noldes maleri og grafik bevæger sig mellem snæver spejlbilledlig transponering, variation og fri association, som videregiver impulser og farveklange til hinanden.

DATA OG FAKTA OM ÅRSUDSTILLINGEN 2021

UDSTILLEDE EMNER I ALT	125
MALERIER	12
MOSAİK	1
ARBEJDE PÅ PAPIR (AKVARELLER OG GRAFIK)	96
Berlin	3
Pastel fra Vestslesvig	3
“Umalede billeder”	3
Landskaber	6
Blomsterbilleder	11
Raderinger	22
Træsnitte	13
Litografier	35
TRYKWÆRKTØJER	16
Trykplade	7
Træblok	9
VÆRKER UDSSTILLET FOR FØRSTE GANG	72
Malerier	2
Arbejde på papir	51
Trykværktøjer	16

MODERNISERING OG TEKNISK FORBEDRING AF DET HISTORISKE BEBOESES- OG ATELIERHUS SEEBÜLL 2020/2021

TOTALKUNSTVÆRKET SEEBÜLL – „HER ER VORES STED!“

Beboelses- og atelierhuset Seebüll, som Emil Nolde selv har tegnet, er et af "det modernes" fremragende kunstnerhuse. I Ada og Emil Noldes søgen efter uberørt natur stødte de i 1926 på værftet Seebüll. I 1927 begynder Nolde at bygge atelieret. Derefter bygges beboelseshuset, som gennem en garage er forbundet med atelieret. Samtidig anlægger Nolde haven. Sidste trin er udvidelsen af atelieret med billedsalen. For Nolde er det „opfyldelsen af et livsønske“.

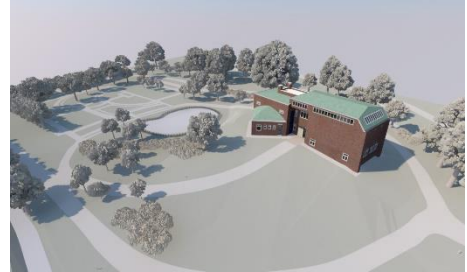
Ada og Emil Nolde bestemmer i deres testamente, at dette totalkunstværk efter deres død skal gøres tilgængeligt for offentligheden. I den forbindelse bliver der i 1956 gennemført talrige ombygningsarbejder. Huset Seebüll har som museum i mere end seks årtier taget imod over fire millioner gæster. Det kan mærkes på bygningen, at den ikke er konstrueret til så stor en tilstrømning af besøgende. Som historisk hus har den brug for en grundlæggende og varsom sanering under hensyntagen til en passende tilgængelighed.

Det gælder om at videreudvikle totalkunstværket Seebüll på tidssvarende måde og i overensstemmelse med Noldes ønske om husets funktion som museum. Husets særlige atmosfære, den private stemning og et intimt møde med Emil Noldes Kunst og personlige omgivelser vil blive bevaret og beskyttet.

ARKITEKTUR

Efter rådgøring med uafhængige eksperter valgte Nolde Stiftung Seebülls tilsynsråd i slutningen af 2018 tegnestuen Kirsch Bremer artandarchitecture fra Hamburg (i udkastfasen sammen med Elke Seipp Architektur). Det arkitektoniske og indretningsarkitektoniske koncept overbeviser gennem såvel respekt for det bestående som nye impulser.

Udgangspunktet er ønsket om at synliggøre og håndgribeliggøre Ada og Emil Noldes oprindelige udkast og ideer til beboelses- og atelierhuset. Den af Nolde i 1927 skitserede vejføring gennem haven fører op på værftet til ankomstområdet på østsiden. Vejen forbinder haven med dette centrale mellemrum og understreger den for Ada og Emil Nolde væsentlige ligeværdighed mellem indre rum og ydre rum og den nære forbindelse mellem huset og haven. Den tredelte opbygning med atelier, garage og boligområde, som Nolde planlagde i harmoni med den nordfrisisk byggekultur, bliver genskabt. Det toetages tilbagespring i østfacaden bliver rekonstrueret, og der laves en ny indgang til museet. Den stort anlagte forstue giver god mulighed for at opleve beboelsesfløjens geometri med værelserne, der er anlagt under hensyntagen til solens stilling på himlen. Efterhånden som restaureringen skrider frem, bliver der udviklet et moderne udstillingskoncept med en klar guide til de besøgende gennem de komplekse rumstrukturer.

KULTURBEVARING

Kirsch Bremers kulturbevarende holdning kommer til udtryk i intentionen om at give atelieret og boligen den samme atmosfære, som de havde, mens Ada og Emil Nolde levede. Så vidt det er foreneligt med funktionen som udstillingsbygning, vil forholdene blive genskabt, som de var, da bygningen blev bygget. Bygningen bliver ført tilbage til sine oprindelige proportioner. Cisternens silhuet og de to skorstene bliver rekonstrueret. Noldes farvekoncept for beboelsesfløjen bliver gennemført i overensstemmelse med udgaven fra 1937. På samme måde som beboelsesrummenes funktionelle geometri, tydeliggør det Noldes beundring for det arkitektoniske sprog i stilretningen „Neues Bauen“. De rumlige proportioner og lysforholdene i Noldes atelier bliver genskabt, som de var oprindeligt. Billedsalen har bevaret sin historiske autenticitet og beholder sin nuværende form og funktion.

Vi takker Hermann Reemtsma Stiftung, Hamborg, som støtter videreudviklingen.

EMIL NOLDE. BIOGRAFISK OVERSIGT

En omfattende biografisk redegørelse finder du her
<https://www.nolde-stiftung.de/nolde/biographie/>

1867-1884

Den 7. august 1867 bliver Emil Nolde, der egentlig hed Emil Hansen, født i landsbyen Nolde tæt ved Tønder i det dansk-tyske grænseland. Han er landmand Niels Hansen og hans kone Hanna Christines fjerde søn.

1884-1888

Som 17-årig kommer Emil Hansen i lære som billedskærer og tegner på Heinrich Sauermanns møbelfabrik og billedskærerskole i Flensborg.

1888-1891

Under sine vandreår arbejder Emil Hansen som træskærer på møbelfabriker i München og Karlsruhe, hvor han følger kurser på kunsthåndværkerskolen og i al hemmelighed melder sig til kursus i tegning efter nøgenmodel. I 1890 får han en stilling på en møbelfabrik i Berlin, og der arbejder han indtil sin fars død.

1892-1897

Hansen bliver faglærer i ornamentalt tegning og modellering på industri- og håndværksmuseet i St. Gallen. Han maler sine første landskabsakvareller og tegninger. I 1894 begynder han at male en række groteske fremstillinger af bjergtoppe i form af eventyrskikkelser, som han lader trykke i store oplag som „bjergpostkort“. Takket være den økonomiske succes bliver det muligt for ham at opgive sin stilling og blive fri kunstmaler.

1898-1900

Han får afslag på en plads under Franz Stuck på akademiet i München. Han går på Friedrich Fehrs malerskole, og derefter skifter han til Hölzel-Schule i Dachau. I 1899 rejser han til Paris, går på Akademie Julian og gør sine egne studier på Louvre.

1901-1902

Sommeren tilbringer Hansen i fiskerlandsbyen Lild Strand ved Jyllands vestkyst. Der laver han en række fantastiske tegninger med strandløbere, søvngængere og sælsomme naturvæsener. Han har en livlig brevveksling med den unge danske skuespillerinde Ada Vilstrup, som han gifter sig med i februar 1902. I forbindelse med brylluppet ændrer han sit navn fra Hansen til Nolde efter sit fødested. Ægteparret bor først i Berlin og i sommerugerne i Jylland. Om efteråret flytter de til Flensborg.

1903-1905

Sommermånederne tilbringer Ada og Emil Nolde på Als. Om vinteren bor de i Berlin. Deres økonomiske situation er dårlig. I bræddeateliet ved stranden på Als maler Nolde blandt andet det berømte maleri „Forår i stuen“. Da Ada får det dårligt helbredsmæssigt, sørger venner for, at parret kan få et 6-måneders ophold i Italien i 1904-05. I efteråret 1905 skaber Nolde en serie raderinger, „Fantasier“.

1906-1909

Indtil slutningen af 1907 er Nolde medlem af kunstnergruppen „Brücke“ og møder Edvard Munch i Berlin. I 1908 besøger han sin ven Hans Fehr i Cospeda ved Jena, hvor han får øjnene op for akvarelmaleriets teknik. Han bliver medlem af Berlinersecessionen. I 1909 maler han i fiskerlandsbyen Rudbøl nær Vesterhavet de første religiøse billeder: „Nadveren“, „Pinse“ og „Bespottelsen“.

1910–1912

Større udstillinger afholdes i Hamborg, Essen, Jena og Hagen. Nolde maler billeder fra havnen i Hamborg, og han besøger James Ensor i Ostende. Efter en uoverensstemmelse med præsidenten for Berlinersecessionen, Max Liebermann, bliver Nolde ekskluderet fra gruppen og melder sig ind i „Neue Secession“. Billeder af nattelivet i Berlin, teatertegninger og studier på Völkermuseum. I 1911-12 maler Nolde sit hovedværk: det nidelte værk „Kristi liv“.

1913–1914

Ægteparret Nolde rejser som medlem af den tyske Ny Guinea-ekspedition, „Medizinisch-demographischen Deutsch-Neuguinea-Expedition“ via Moskva, gennem Sibirien, Korea, Japan og Kina til Sydhavet.

1915–1925

I året 1915 maler han på Als 88 malerier, deriblandt billeder efter skitser fra Sydhavet og religiøse motiver som (fx) „Gravlæggelse“. I 1916 flytter parret til Utenwarf ved Vestkysten. På Hallig Hooge maler han i 1919 en serie fantastiske akvareller. Samme år bliver Nolde medlem af „Arbeitsrat für Kunst“ i Berlin. I 1920 kommer Nordslesvig og dermed Utenwarf til at tilhøre Danmark, og Nolde bliver dansk statsborger. Rejser i 1921 til Paris, England, Spanien og Zürich. Monografien af Max Sauerlandt udkommer. 1924 drager Nolde til Venedig, Rapallo, Arezzo og Wien.

1926–1932

Nolde forlader Utenwarf og begynder opførelsen af beboelseshuset Seebüll efter sine egne tegninger. Som det første opføres atelieret (1927). Senere får Nolde sat en overetage på det såkaldte „værksted“: billedsalen (1937). I anledning af kunstnerens 60-års-fødselsdag afholdes en „Jubilæumsudstilling“ i Dresden, som senere flytter til Hamborg, Kiel, Essen og Wiesbaden. Christian-Albrechts-Universität i Kiel udnævner Nolde til æresdoktor. Samtidig udkommer det andet bind af Schieflers grafikcatalog. Bygning af et hus i Berlin-Dahlem efter tegninger af Mies van der Rohe bliver af økonomiske grunde ikke til noget.

Om sommeren 1930 besøger Nolde øen Sild, hvor han bliver venner med det jødiske ægtepar Turgel. I 1931 bliver Nolde medlem af „Preußische Akademie der Künste“. Første bind af selvbiografien „Mit liv“ udkommer.

1933–1945

Efter nazisternes magtovertagelse i 1933 håber Nolde, at tilhængere af hans kunst i den nye regering vil gøre deres indflydelse gældende. Nolde deltager som Heinrich Himmlers æresgæst i en ceremoni i anledning af ti-års-dagen for Hitlers kupforsøg i München. I august 1934 bekræfter Nolde ved sin medunderskrift på „Aufruf der Kulturschaffenden“ („Opråb til kunstnerne“) sin støtte til Hitlers rolle som fører. I den følgende måned bliver han som dansk statsborger medlem af „Nationalsozialistische Arbeitsgemeinschaft Nordschleswig“ (NSAN, Nationalsocialistiske Arbejdsgruppe Nordslesvig), en organisation blandt det tyske mindretal i det danske grænseområde, som året efter bliver integreret i det nyoprettede „Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei Nordschleswig“ (NSDAPN, Nationalsocialistiske Tyske Arbejderparti i Nordslesvig). I november 1934 udkommer andet bind af selvbiografien „En kunstners kampår“. I bogen betegner Nolde sig som modstander af en påstået „jødisk“ dominans inden for den tyske kunstverden, hvor han som enspænder altid følte sig udsat.

1937 bliver 1052 af Noldes værker, der befinder sig på tyske museer, beslaglagt. I den kunstforagtede udstilling „Entartete Kunst“ („Degenereret kunst“) er Nolde den af alle kunstnere, der er stærkest repræsenteret. Hans billeder bliver hængt ud som såkaldt „forfaldskunst“. Den for Nolde nærliggende tilbagetræden fra „Preußische Akademie der Künste“ afviser han med henvisning til sit partimedlemskab. I 1938 skriver kunstneren flere breve til bl.a. Goebbels, hvori han prøver at indynde sig for at opnå en tilbagelevering af de billeder i hans egen besiddelse, der er blevet beslaglagt. Det lykkes, og værkerne bliver derefter leveret tilbage i december. Oven i købet er ingen af hans værker længere med på udstillingen „Entartete Kunst“, da den vises andre steder. Efter en forordning fra rigskunstkammerpræsident Ziegler rettet mod den såkaldte „forfaldskunst“ frygter Nolde yderligere beslaglæggelser og deponerer fra april 1941 en række værker hos bekendte. I juni måned må Nolde forelægge et udvalg bestående af 4 malerier og 18 akvareller for Rigs-kammerets „Komité til bedømmelse af kunstfrembringelser af dårlig kvalitet“.

I august 1941 bliver Nolde udelukket af „Rigskunstkammeret“ og får forbud mod at beskæftige sig med et hvilket som helst område inden for den bildende kunst; det gælder både erhvervsmæssigt og som bibeskæftigelse og ledsages af et forbud mod salg og udstillinger. Nolde mister sin adkomst til de i forvejen sparsomme malematerialer, og han er bekymret for, at denne eksklusion betyder et „maleforbud“. Alligevel vender Nolde ikke nazisterne ryggen, men håber stadig på en anerkendelse af sin kunst fra det nazistiske regime, som han sympatiserer med frem til 1945. Den 20. november 1941 meddeler Rigskunstkammeret Nolde, at de indleverede værker til kontrol fortsat vil være beslaglagt og minder ham om, at han har pligt til for fremtiden at forelægge sine værker for kammeret, inden han „overgiver dem til offentligheden“. Ifølge Noldes juridiske rådgiver, Hans Fehr, betyder det, at „maleforbuddet“ i den tidligere skrivelse er ophævet. Fra 1942 til 1944 maler han elleve blomstermalerier samt et figurbillede. Især maler Nolde dog talrige akvareller i lille format, som han kalder „umalede billeder“ eller „billedskitser“, da de er planlagt til senere at blive udført som oliemalerier.

I maj-midten af juni 1942 rejser Nolde til Wien. Et møde med rigsstatthalder von Schirach, som han havde håbet på, bliver ikke til noget, men denne lover at gøre sin indflydelse gældende med hensyn til Noldes kunst. En ophævelse eller en lempelse af de foranstaltninger, der er foretaget mod Nolde, følger dog ikke. I februar 1944 henvender Nolde sig til Otto von Kursell, den nyudnævnte direktør for „Vereinigte Staatsschulen für frei und angewandte Kunst“, og beder ham med henvisning til sit medlemskab af partiet om støtte til en ophævelse af maleforbuddet, men forgæves. Den 15. februar 1944 bliver Noldes bolig i Berlin ødelagt af bomber; ca. 3.000 grafiske arbejder, akvareller og tegninger samt værker af Paul Klee, Wassily Kandinsky, Oskar Kokoschka, Lionel Feininger og Ernst Josephson går op i flammer.

1946–1955

På trods af sit partimedlemskab rehabiliteres Nolde i august 1946 af „Entnazifizierungsausschuss Kiel“, „Kommissionen for afnazificering i Kiel“, der dermed fortolker nazisternes afvisning af Noldes kunst som begrundet i „afvisning af regimet“. I konsekvens heraf følger den endelige testamentariske råderet over den fremtidige stiftelse. Den 2. november 1946 dør Ada Nolde. Den 22. februar 1948 gifter Nolde sig for anden gang med den 26-årige Jolanthe Erdmann, datter af komponisten og pianisten Eduard Erdmann. Frem til 1951 maler Nolde yderligere over 100 malerier, for det meste efter akvarellerne i lille format, og frem til 1955 maler han også utallige akvareller. Nolde modtager talrige udmærkelser og hædersbevisninger, blandt andet Stefan Lochner-medaljen fra byen Köln (1949), grafikprisen ved den XXVI. biennale i Venedig (1952) og den franske orden Pour le mérite (1952). Han er flere gange repræsenteret på biennalen i Venedig (1950, 1952, 1956) og på Documenta i Kassel i 1955.

1956

Emil Nolde dør den 13. april i Seebüll. Den testamentarisk bestemte „Stiftung Seebüll Ada und Emil Nolde“ bliver den 12. juni 1956 anerkendt som retsgyldig stiftelse ved borgerlig ret. Som bestemt af Nolde i testamentet bliver hans mangeårige ven og fortrolige Joachim von Lepel direktør for stiftelsen. Stiftelsen har til opgave at forvalte den omfangsrige arv efter Emil Nolde i Seebüll i overensstemmelse med kunstnerens ønsker, at bevare hans værk for eftertiden og at formidle det over hele verden. Den første årsudstilling i Noldes hus åbner i 1957.

Information til besøgende

Udstilling	Emil Nolde – maler og grafiker
Åbningstider	1. marts til 31. Oktober 2021 Åbent hver dag (også helligdage): Kl. 10.00–18.00
Kontakt	Telefon: +49 (0)4664-98 39 30, e-mail: info@nolde-stiftung.de Internet: www.nolde-stiftung.de
Rundvisninger	alt afhængigt af gældende restriktioner og retningslinjer ift. corona-pandemien
Maleskole	alt afhængigt af gældende restriktioner og retningslinjer ift. corona-pandemien
Entrépriser	Voksne € 8,00, grupper f. o. m. 5 personer, pr. pers. € 6,00 Børn op til 12 år gratis adgang Skoleelever f. o. m. 13 år/lærlinge/studérende € 3,00 Svært handicappede og ledsagende person, p.pers. € 6,00 Familiebillet (2 voksne, 3 børn) € 16,00 Årskort til Seebüll (kan ikke overdrages) € 20,00
Kooperation	Kombinations-billet med Kunstmuseet i Tønder, Danmark € 16,00
Museumsbutik	Publikationer om Emil Noldes liv og værk, udstillingskataloger, kunstplakater, kunstkort, bogmærker, produkter fra haven Seebüll, m. v. (åbent hver dag kl 10-18)

UDSTILLINGENS KURATORER

Direktør

Dr. Christian Ring

Født i 1976. Studerede efter flere års ansættelse i en bank kunsthistorie og filosofi ved universiteterne i Kassel og Bonn. Fra 2006 til 2008 videnskabelig medarbejder ved Hamburger Kunsthalle. I 2009 tysk doktorgrad med emnet "Gustav Pauli og Hamburger Kunsthalle". Fra 2008 til 2010 videnskabelig volontør ved Museum Giersch, Frankfurt a.M. og derefter videnskabelig medarbejder samme sted. Fra 2011 til 2013 konstitueret direktør for Nolde Stiftung Seebüll. Siden 21. september 2013 direktør for Stiftung Seebüll Ada und Emil Nolde.

Stedfortr. Direktør

Dr. Astrid Becker

Født i 1971. Studier i kunsthistorie, klassisk arkæologi og historie i Köln og Berlin. I 2006 tysk doktorgrad i Köln med emnet "Max Beckmann. Selv- og verdensbillede i temaerne café og dans". Fra 1999 til 2008 volontør og udstillingsassistent ved ALTANA Kulturstiftung, Bad Homburg. Fra 2009 til 2011 videnskabelig medarbejder ved Institut Mathildenhöhe, Darmstadt. Fra 2012 til 2014 videnskabelig medarbejder ved Kunsthalle Bremen. Udstillinger og publikationer om Gesamtkunstwerk Expressionismus, Friedensreich Hundertwasser, Walter Moroder, Gabriele Münter og Pablo Picasso. Siden 1. marts 2014 vicedirektør for Stiftung Seebüll Ada und Emil Nolde.

Videnskabelig Volontør

Sören Groß

Født i 1988. Studier i kunsthistorie, anglistik und literaturvidenskab i Kiel. I 2017 MA med emnet "Chorbygningen St. Servatius i Quedlinburg fra 1320 og dens arkitektur-historisk kontekst". Fra 2018 til 2019 videnskabelig medarbejder på kunsthistorisk institut ved universitetet i Kiel. Siden 1. Juni 2019 videnskabelig volontør ved Stiftung Seebüll Ada und Emil Nolde.

PRESSEFOTOGRAFIER ÅRSUDSTILLINGEN SEEBÜLL 2021
(venligst bestil via e-mail hos herrschildt@nolde-stiftung.de)

EMIL NOLDE – MALER OG GRAFIKER

1. Emil Nolde, Mølle ved vandet, litografi 1926
© Nolde Stiftung Seebüll

2. Emil Nolde, "Mølle", maleri 1924
© Nolde Stiftung Seebüll

3. Emil Nolde, vindmølle, akvarel
© Nolde Stiftung Seebüll

4. Emil Nolde, "Samtale i haven", maleri 1908
© Nolde Stiftung Seebüll

5. Emil Nolde, "Publikum i cabaret", maleri 1911
© Nolde Stiftung Seebüll

6. Emil Nolde, "Far og datter", maleri 1912
© Nolde Stiftung Seebüll

7. Emil Nolde, Man og kvinde, radering 1911
© Nolde Stiftung Seebüll

8. Emil Nolde, Ung par, litografi 1913
© Nolde Stiftung Seebüll

9. Emil Nolde, "Stilleben (med stribet ged)", maleri 1920
© Nolde Stiftung Seebüll

10. Emil Nolde, "Havkvinde", maleri 1922
© Nolde Stiftung Seebüll

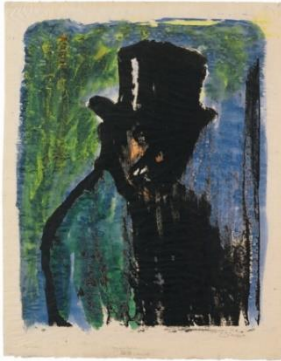
11. Emil Nolde, Hav, litografi 1926
© Nolde Stiftung Seebüll

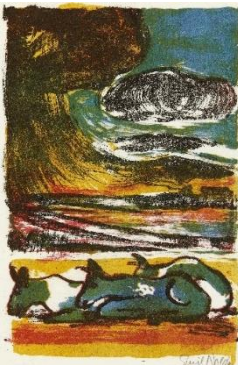
12. Emil Nolde, "Gule og brun-røde solsikker", maleri 1935
© Nolde Stiftung Seebüll

13. Emil Nolde, Røde og gule solsikker, Akvarel
© Nolde Stiftung Seebüll

14. Emil Nolde, Mand med cylinderhat I, Litografi 1911
© Nolde Stiftung Seebüll

15. Emil Nolde, Landskab med køer, Litografi 1926
© Nolde Stiftung Seebüll

16. Emil Nolde, "Madonna (mosaik)", glasmosaik i marmor indfatning 1912
© Nolde Stiftung Seebüll

17. Emil Nolde, Madonna, Træsnit 1906
© Nolde Stiftung Seebüll